

Sõna

Issand, Sinu riik on kõigi ajastute riik ja sinu valitsus kestab rahvapõlvest rahvapõlve! Ps 145:13

Mõte

... hüüdis kord Vana Testamendi laulik. Ta valas laulu sisse oma rõõmu Jumalast. Rõõmu, et on üks riik ja valitsus, mis kestab üle aegade ja ajastute.

Kuid ka igal rahval ajalikus ilmas peaks olema midagi mille üle rõõmu tunda.

Tunda uhkust! See anna rahvale elujõu ja väärikust.

Meil on ehk kõige enam põhjust uhkust tunda ja rõõmustada selle üle, et oleme olemas. Et meil on oma riik ja oma keel, milles antakse kõrgharidust, tehakse teadust ja luulet. Ja nii edasi. Nii väikese rahva puhul ei ole see maailmas ja ajaloos sugugi tavaline!

Palve

Hea Jumal! Palume jätkuvalt Su õnnistust meie kõigi üle. Ja tee, et vaataksime siin maa peal ikka üles! Amen

Kaunistagem Eesti koad kolme koduvärviga,
mille alla Eesti pojad ühiselt võiks koonduda.

Ühine neil olgu püüe ühes vennaarmuga,
kostku võimsalt meie hüüe:

„Eesti, Eesti, ela sa!”

Sinine on sinu taevas, kallid Eesti, kodumaa,
oled kord sa ohus, vaevas, sinna üles vaata sa!

Must on sinu mullapinda, mida higis haritud.

Must on kuub, mis Eesti rinda

vanast' juba varjanud.

Sinine ja must ja valge kaunistagu Eestimaad!

Vili võrsugu siin selge, paisugu tal täieks pead.

Vaprast meelest, venna armust Eesti koad kõlagu!

Kostku taeva poole põrmust:

„Eesti, Eesti ela sa!”

Piiblivõti

Artišokk

Harilik artišokk on korvõieliste sugukonda kuuluv mitmeaastane taim. Üks vana legend jutustab, et kui iisraellased Egiptuse vaarole püramiide ja templeid ehtasid, söönud tööde ülevaatajad just seda taime.

Harilik artišokk on tegelikult rohttaim, mis võib kasvada kuni kahe meetri pikkuseks, kuid on teada ka kõrgemaid isendeid. Kasvab see taim Vahemere aladel, Egiptuses ja Kreekas. Väliselt sarnaneb artišokk meile tuntud takja või ohakaga. Vars on püstine ja vananedes puituv.

Söödava osa moodustavad artišokist puhkemata õiepung ja seda ümbritsevad lihjad lehed. Artišokk on rikkalik toiduaine antikehade poolest, sisaldades sealhulgas mangaani, magneesiumi, tsinki ning kaaliumi. Ravimtaimena kasutati teda Egiptuses seedimise soodustamiseks, isuäratamiseks ja maksahaiguste raviks. Lehtedel usuti olevat haavu kiiremini parandav toime. Siiski toiduks kasutati artišoki õisikuid kúpsetatult ja maitseainetega maitsestatult või näiteks röstitud. Röstitud muutis maitseelamuse nauditavaks söömisel tekkev iseloomulik krõmps. Taime nimi pärineb araabia keelest.

Pihlakavärvide aeg

V osa

Järgmisel hommikul süvenes Joonases veendumus, et ta peab vanaisaga ja isaga tõsiselt vestlema. Kuid kuidas seda teha? Kus leida selleks sobiv aeg? Isa oli linna sõitnud ja nad vanaisaga vaatasid suures toas televiisorit.

„Papa?“

„Mis on?“

„Mulle ei anna rahu meie jutuajamine seal tööriistakuuris. See jäi ju pooleli?“

„Poiss, ära vaeva oma pead sellega, mis on juba toimunud. Sa oled noor, suhtle ja õpi oma haigusega toime tulema. See on praegu kõige tähtsam.“

„Vanaisa, aga sa ju ei mõista! Te isaga üldse ei mõista paljusid asju.“ Vanaisa jäi Joonast mõtlikult vaatama ja jätkas:

„Ma nüüd küll ei saa aru, mida sa selle ütlemisega silmas pidasid, aga ma ei saa lasta sul endaga ühel toonil rääkida. Keskendu oma tervise jälgimisele!“ Joonas jäi äkki vaht. Televiisorist jooksis parjasti Wikmani poiste seriaali järjekordne osa, kuid noormees ei saanud seda vaadata, ehkki näitlejad talle väga meeldisid. Ta tundis, et vanaisal on mingi saladus, aga mingitel segastel põhjustel talle sellest lihtsalt ei räägita. Ja see suur kobakas võti, mis oli seisnud vanaisa töölaual. Mida sellest küll arvata?

Joonas seadis sammud kõõgi poole. Ta pani veekannu värsket vett ja asus teed keetma. Siis istus ta taburetile.

Augustikuu päike paistis aknast, kardinate vahelt sisse ja soojendas veel suviselt selga. Joonas mõtles Toivo sõnadele, kuid see muutis ta veel ärevamaks. Miks peab elus olema nii palju saladusi, vastamata küsimusi, poolikuid vestlusi? Just neid viimaseid oli Joonas õppinud lausa vihkama, aga ta ei teadnud isegi, miks. Poiss võttis köögikapist tabletipurgi. Kui ei oleks vähemalt seda tüütut haigust, kas siis oleks tema elu teistsugune? Nüüd, kus isa Vahur linnast oli naasenud, kuhjusid kõik need küsimused taas poisi peas ning Joonas ei saanud rahu. Isa astus kööki.

„Tegid teed? Vala mulle ka!“ ütles ta jakki ja nokamütsi varna pannes. Ta istus poja vastu:

„Noh, kuidas teil siis siin vanaisaga läks?“

„Isa, ma ei tunne end juba eilsest saati hästi ja see on sellepärast, et ma leidsin vanaisa eile tööriistakuurist ja tal oli seal selline kobakas võti laua peal. Aga meil ei ole ju aita, mis lukku käiks? Põhimõtteliselt ei hoiata me siin talus midagi lukus. Arvan, et tal on seal mingi saladus, et ta sellest võtmest rääkida ei taha.“

Isa haaras kahe käega teetassist ja ütles: „Joonas, las vanaisa olla. Ta on kaua aega õpetajana töötanud ja tahab alal hoida ehk oma vanu mälestusesemeid. Mõtlen, et tal võib ju selline koht olla. See pole ju ometi kuritegu.“

„Lõpeta isa! Kas selle epilepsia pärast olete te taadiga teinud minust ohvri, keda tuleb kui vati sees hoida ning kes ei ole väärt oma küsimuste vastuseid saama? Isa, sa räägid ikka emast ja sellest kui kahju on sul sellepärast, mis viis aastat tagasi juhtus. Mina küsin nüüd vastu, mis siis tegelikult juhtus? Miks on papa selle võtme suhtes nii valvas? Kas ta teab midagi, mida meie ei tea?“

Vahur vaatas Joonast. Jah, noore inimese tahtmised ja mured võivad olla hoopis teised. Sellises vanuses nagu oli seda Joonas, oli ju veel palju avastamata. Selle kohta vist öeldakse, veel elamata elu. Aga kas ei soovinud Joonas mitte seda sama, mida kõik temavanused? Olla koos omavanustega. Vahur kõhatas: „Poeg, elus on ikka vahel nii, et mõnedeks vastusteks ei ole me kohe valmis. Kõik vajab aega. Kas sa arvad, et kogu see asi vanaisa ei vapustanud? Leida oma lihane tütar koolist koju tulles elutuna põrandalt ja seejärel seda, kuidas kiirabi masin ta elutu keha minema viib? See on ju vapustus iga isa jaoks, olgu ta laps siis kui noor või vana tahes.“

„Aga isa, seda sa ju toonitad alati, et anna endale aega. Viis aastat ja rohkem on sellest möödunud ning ikka on nii palju saladusi, vastamata küsimusi. Ma ei saa sellest aru. Ja, ma tean, et ma pean elama haigusega, ja ma tean ka, et sina ning vanaisa teete kõik oleneva selleks, et ma saaksin elada võimalikult tavapäraselt elu. Aga täna ma küsin su käest, milline on teie arvates see tavapärase elu, mida te tahate, et ma elaksin? Kui mu elu algas Pihlaka talus, siis kas see peab selle talu seinte vahel ka lõppema? Kas peab? Kas midagi enam, kui see talu siin, ei olegi?“ Vahur pidi tunnustama, et kohe ta poja küsimustele vasta ei osanudki. Noormehe sagedased epilepsiahood olid niigi nende hapra pereelu pea peale keeranud. Joonas aga ootas, et isa midagi vastaks: „Igale asjale siin elus on oma aeg, seda pead sa mõistma ja kui mitte mõistma, siis vähemasti väärtustama. Ükski inimene pole saanud ajast ette joosta.“ Nii selgitas poisile isa Vahur.

„Ahh, see kõik on üks suur jama,“ ütles Joonas. Ta võttis teetassi ning läks oma tuppa.

Vanaisa Eedi tuli oma aeglaselt sammul kööki, kallas endale samuti teed ja küsis Vahurilt: „Ah, et juba tülitsete jälle? Ma ei saa aru. Sa oled täiskasvanud inimene, peaksid rohkem poissi kuulama õppima.“

„Isa, poiss rääkis siin ühest suurest võtmest, mida kiivalt valvama pidid. Mis võti see selline on?“ Vahurilt sellist küsimust kuuldes hakkasid vana mehe käed tassi hoides värisema ja Vahur nägi, et ta pisut tursunud huuled sosistasid sõnatut palvet.

Järgneb...